

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o údajoch, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov“

COM(2013) 44 final – 2013/0024 (COD)

a na tému „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu“

COM(2013) 45 final – 2013/0025 (COD)

(2013/C 271/05)

Spravodajca: **Christophe ZEEB**

Rada (27. a 28. februára 2013) podľa článku 114 a Európsky parlament (12. marca 2013) podľa článkov 114 a 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozhodli prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu“

COM(2013) 45 final – 2013/0025 (COD)

a

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o údajoch, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov“

COM(2013) 44 final – 2013/0024 (COD).

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 24. apríla 2013.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 490. plenárnom zasadnutí 22. a 23. mája 2013 (schôdza z 23. mája) prijal 145 hlasmi za, pričom žiadny člen nehlasoval proti a 4 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závery a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor (ďalej len EHSV) víta návrhy Komisie zamerané na prispôbenie európskeho regulačného rámca so zreteľom na úpravy, ktoré boli vykonané v medzinárodných normách pre predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a pre boj proti nim. Páchatelia trestných činov, ktorí zneužívajú finančný systém a možnosti, ktoré ponúka vnútorný trh, ohrozujú samotné základy našej spoločnosti. Podľa EHSV je potrebné, aby Európska únia a členské štáty mali k dispozícii účinné nástroje na posilňovanie integrity a transparentnosti finančných operácií. V tejto súvislosti sú návrhy Komisie určite nasmerované správne.

1.2 EHSV víta spresnenia týkajúce sa povinnej starostlivosti, ktorú musia uplatňovať profesijné subjekty vo vzťahu ku skutočným vlastníkom podnikov na jednej strane, čo umožní zvýšiť transparentnosť v prípade fyzických osôb, ktoré konajú akoby boli právnické osoby, ako aj vo vzťahu k politicky exponovaným osobám, u ktorých môže existovať vyššie riziko

korupcie vyplývajúce z vykonávania ich funkcie na strane druhej. EHSV takisto súhlasí s tým, aby sa prevádzkovatelia hazardných hier zahrnuli do zoznamu profesijných subjektov, na ktoré sa vzťahuje táto povinnosť vzhľadom na to, že toto odvetvie sa môže využívať na pranie špinavých peňazí.

1.3 EHSV víta ambíciu Komisie, ktorej snahou je, aby Európska únia hrala vedúcu úlohu v celosvetovom boji proti praniu špinavých peňazí a terorizmu. EHSV sa domnieva, že jedným zo spôsobov, ako zabezpečiť, aby bol nový európsky regulačný rámec účinný a umožnil tak, aby Európska únia bola príkladom v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, je spoločné úsilie všetkých zainteresovaných strán. EHSV víta spresnenia, ktoré boli zapracované do návrhu s cieľom zabezpečiť proporčnosť so zreteľom na malé a stredné podniky. Výbor považuje za vhodné poskytnúť „malým subjektom“ technickú a odbornú pomoc prostredníctvom sprostredkujúcich orgánov, ako sú profesijné komory, združenia a federácie, ktoré im umožnia plniť povinnosti stanovené v návrhu.

1.4 EHSV blahoželá Komisii za to, že sa snažila dosiahnuť neľahkú rovnováhu medzi cieľmi, ktoré sa zdajú byť a priori ťažko zosúladiť, ako je napr. ochrana osobných údajov a boj proti praniu špinavých peňazí. Cieľom zhromažďovania a analýzy informácií vrátane údajov osobnej povahy prostredníctvom širokého spektra profesijných subjektov je výlučne odhaľovanie trestnej činnosti. Tieto subjekty musia následne dôsledne dbať na to, aby v čo najväčšej možnej miere chránili súkromný život svojich zákazníkov a prednostne pomáhali vnútroštátnym orgánom v boji proti trestnej činnosti.

1.5 EHSV víta návrh na európsku harmonizáciu sankcií uplatňovaných vo finančnom sektore. Predchádzanie trestnej činnosti musí byť čo najúčinnšie a voči profesijným subjektom sa musia uplatňovať odrádzajúce sankcie, ktoré by boli primerané čiastkam zodpovedajúcim hodnote praných peňazí. EHSV preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili dôsledné a správne uplatňovanie administratívnych postihov a pokút.

2. Súvislosti

2.1 Pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu a šírenie zbraní hromadného ničenia ohrozujú svetovú bezpečnosť a integritu finančného systému. Finančná akčná skupina (ďalej len „FATF“) je orgánom zodpovedným na medzinárodnej úrovni za vypracovanie opatrení, tzv. odporúčaní, na predchádzanie a boj proti praniu špinavých peňazí, financovaniu terorizmu a najnovšie aj proti financovaniu šírenia zbraní hromadného ničenia.

2.2 Odporúčania FATF sa revidovali takmer tri roky s cieľom posilniť opatrenia na predchádzanie týmto činnostiam, viac chrániť finančný systém a poskytnúť vládam účinnejšie nástroje na postihovanie týchto závažných trestných činov. Vo februári 2012 ⁽¹⁾ FATF prijala nové odporúčania.

2.3 Nové odporúčania FATF obsahujú tieto hlavné zmeny:

2.3.1 Odporúčania viac spresňujú koncepciu prístupu založeného na rizikách, ktoré musia krajiny a povinné subjekty (ďalej len ako „profesijné subjekty“) podstúpiť, aby mohli lepšie pochopiť hrozby týkajúce sa prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, s ktorými sú konfrontované, a prispôsobiť svoje systémy ochrany tak, aby mohli primeraným spôsobom využívať svoje zdroje v závislosti od povahy zistených hrozieb.

2.3.2 Odporúčania obsahujú potrebné spresnenia, aj pokiaľ ide o povinnosti profesijných subjektov. Spresňujú rozsah povinností týkajúcich sa a) transparentnosti spojenej so

získovaním totožnosti skutočných vlastníkov spoločností a adresátov elektronických prevodov, ako aj b) určenia politicky exponovaných osôb, u ktorých môže existovať väčšie riziko korupcie vyplývajúce z vykonávania ich funkcie.

2.3.3 Odporúčania stanovujú účinnejšie prostriedky na vyšetrovanie orgánov na presadzovanie práva a finančných spravodajských jednotiek a posilňujú výmenu informácií v oblasti vyšetrovania, kontroly a postihovania závažných trestných činov.

2.4 FATF začne v roku 2014 realizovať nový cyklus vzájomného hodnotenia svojich členov a konkrétne sa zameria na účinnosť realizácie svojich nových odporúčaní.

3. Návrh Komisie

3.1 Návrhy štvrtej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a druhé nariadenie o údajoch, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov, vychádzajú z aktualizácie európskeho regulačného rámca a ich cieľom je zohľadniť úpravy, ktoré boli vykonané v odporúčaní FATF.

3.2 Ide o tieto hlavné úpravy, ktoré boli vykonané v európskom regulačnom rámci na základe návrhov:

3.2.1 Začleniť do zoznamu profesijných subjektov obchodníkov, ktorí realizujú transakcie platené v hotovosti vo výške nad 7 500 EUR ⁽²⁾, prevádzkovateľov hazardných hier a agentov zaisťujúcich prenájom nehnuteľností.

3.2.2 Daňový trestný čin sa osobitne vymedzuje ako trestný čin súvisiaci s trestným činom prania špinavých peňazí.

3.2.3 Návrh smernice spresňuje, že prístup založený na rizikách na nadnárodnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni každého profesijného subjektu sa musí realizovať v závislosti od stupňa povinnej starostlivosti na základe minimálneho zoznamu faktorov, ktoré sa zohľadnia, alebo prostredníctvom usmernení, ktoré vypracovali európske orgány dohľadu.

3.2.4 Európske orgány dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA), Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)) majú za úlohu zúčastňovať sa na analýze rizík spojených s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu v Európskej únii a vydávať technické regulačné normy určené pre členské štáty a finančné zariadenia.

⁽¹⁾ www.fatf-gafi.org

⁽²⁾ V súčasnosti je táto prahová hodnota 15 000 EUR.

3.2.5 Profesionálne subjekty musia získať informácie o skutočných vlastníkoch a domácich politicky exponovaných osobách alebo politicky exponovaných osobách pracujúcich v medzinárodných organizáciách vzhľadom na to, že ide o osobitne rizikovú kategóriu klientov.

3.2.6 Bol vypracovaný zoznam administratívnych sankcií v prípade systematických porušení kľúčových požiadaviek smernice zo strany profesionálnych subjektov.

3.3 Navrhované úpravy vychádzajú najmä zo štúdie⁽³⁾ venovanej uplatňovaniu tretej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorú vypracovali nezávislí audítori, ako aj z postojov, ktoré Komisia prijala počas verejnej konzultácie.

3.4 Účelom návrhov smernice a nariadenia je nahradit' súčasnú smernicu a nariadenia, ktoré budú zrušené.

4. Všeobecné pripomienky

4.1 EHSV súhlasí s tým, že je potrebné prispôbiť súčasný európsky regulačný rámec v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu so zreteľom na úpravy, ktoré boli vykonané na medzinárodnej úrovni. EHSV si uvedomuje, že javy spojené s praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu sa týkajú všetkých hospodárskych odvetví a že je potrebné venovať osobitnú a stále pozornosť účinnosti regulačného rámca určeného na predchádzanie využívaniu finančného systému na trestné účely.

4.2 EHSV víta ambíciu Komisie, ktorej snahou je, aby Európska únia hrala vedúcu úlohu v celosvetovom boji proti praniu špinavých peňazí a terorizmu. Opakovane poukazuje na svoj postoj, ktorý už uviedol vo svojom predchádzajúcom stanovisku, v ktorom privítal „ďalší vývoj predpisov na zabránenie prania peňazí a financovania terorizmu ako symbol Európskej únie, ktorá zabezpečuje vysoké štandardy bezúhonnosti a správania vo verejnom aj súkromnom sektore. Smernica je praktickým krokom pri riadení finančných záležitostí, ako aj prostriedkom posilnenia Európskej únie“⁽⁴⁾.

4.3 EHSV sa domnieva, že zníženie prahovej hodnoty z 15 000 EUR na 7 500 EUR, po ktorej prekročení musia obchodníci s tovarom splniť povinnosti stanovené v návrhu smernice, predstavuje ďalší krok správnym smerom k podpore

bezhotovostných platieb. EHSV už vo svojom predchádzajúcom stanovisku⁽⁵⁾ zdôraznil, že hotovosť sa považuje za podporný nástroj tieňovej ekonomiky a že bezhotovostné platby sú transparentnejšie z daňového aj ekonomického hľadiska, sú lacnejšie pre celú spoločnosť, praktickejšie a inovatívnejšie.

4.4 Podpora „malých subjektov“

4.4.1 EHSV víta skutočnosť, že agenti zaistujúci prenájom nehnuteľností a prevádzkovatelia hazardných hier podliehajú povinnostiam týkajúcim sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, pričom odporúčania FATF sa týchto subjektov netýkajú.

4.4.2 EHSV víta spresnenia, ktoré boli zapracované do návrhu s cieľom zabezpečiť proporčnosť so zreteľom na malé a stredné podniky. S cieľom zabezpečiť, že „malé subjekty“ budú schopné plniť povinnosti uvedené v návrhu smernice, EHSV navrhuje, aby sa na činnosti oficiálne zúčastňovali sprostredkujúce orgány, akými sú profesionálne komory, združenia alebo federácie zastupujúce „malé subjekty“ na vnútroštátnej úrovni, ktoré by mali právomoci v oblasti riadenia, podpory a sprostredkovania. Je veľmi dôležité podporovať „malé subjekty,“ aby sa nestali terčom osôb, ktoré perú špinavé peniaze.

4.5 Zosúladiť požiadavky na identifikáciu v digitálnom veku

4.5.1 Povinnosť identifikácie osôb sa musí uskutočňovať za ich fyzickej prítomnosti. V opačnom prípade musia profesionálne subjekty uplatniť opatrenia týkajúce sa zvýšenej starostlivosti z dôvodu rizika vyplývajúceho z transakcie realizovanej na diaľku. EHSV si kladie otázku, či táto úroveň požiadaviek zodpovedá tendencii našej spoločnosti smerujúcej k úplnej digitalizácii.

4.5.2 EHSV vyzýva Komisiu, aby zvažila prijatie opatrení, ktoré by umožnili zosúladiť povinnosť identifikácie zákazníkov so stále častejším využívaním elektronických platieb a elektronickej komunikácie.

4.6 Rovnováha medzi ochranou osobných údajov a bojom proti praniu špinavých peňazí

4.6.1 EHSV zdôrazňuje, že je dôležité zosúladiť záujmy súvisiace s ochranou osobných údajov so zachovaním integrity finančného systému prostredníctvom boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/financial-crime/20110124_study_amld_en.pdf

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 267, 27.10.2005, s 30 – 35.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 351, 15.11.2012, s. 52.

4.6.2 Ak má koncepcia boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu spočívať v zhromažďovaní a analyzovaní informácií vrátane osobných údajov prostredníctvom širokého spektra profesijných subjektov, EHSV sa domnieva, že je potrebné, aby návrhy v rozsiahlej miere spĺňali požiadavky na členské štáty, ako aj na profesijné subjekty v záujme toho, aby sa dosiahla lepšia rovnováha medzi výzvami, ktoré sú a priori ťažko zosúladiťelné.

4.6.3 Pokiaľ ide o povinnosti stanovené v článku 39 navrhovanej smernice týkajúcej sa zničenia zozbieraných dokumentov a informácií po piatich alebo desiatich rokoch po skončení obchodného vzťahu, EHSV žiada členské štáty, aby zabezpečili, že ich právne predpisy budú zahŕňať aj situácie (trestné stíhanie, úpadok alebo dedenie), v ktorých sa táto povinnosť nebude uplatňovať, aby sa zabránilo tomu, že bude v protiklade so všeobecným záujmom.

4.6.4 EHSV navrhuje, aby sa v smernici výslovne uvádzala povinnosť prísne zachovávať dôvernosť, pokiaľ ide o totožnosť osôb, ktoré oznámia podozrivé operácie, ak tieto osoby nedali povolenie na zverejnenie svojej totožnosti alebo ak je zverejnenie totožnosti nutné na to, aby sa zaručil spravodlivý súdny proces v rámci trestného stíhania.

4.7 Posilniť legitimitu zasahovania európskych orgánov dohľadu

4.7.1 EHSV zdôrazňuje, že európske orgány dohľadu budú na úrovni EÚ zapojené do vypracovania analýzy rizík spojených s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu a budú môcť vydávať usmernenia a regulačné normy určené pre členské štáty a finančné zariadenia. EHSV vyzdvihuje, že je dôležitá dohoda a spolupráca s európskymi orgánmi dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu, zároveň však konštatuje, že tieto orgány majú obmedzenú právomoc na zastupovanie a reguláciu, pokiaľ ide o finančný sektor. Mnohé profesijné subjekty, na ktoré sa vzťahujú uvedené povinnosti, však nie sú súčasťou finančného sektora a teda nie sú zastúpené na európskej úrovni. EHSV takisto navrhuje, aby sa Komisia na európskej úrovni zúčastňovala na analýze rizík a vydaní usmernení v mene nefinančných profesijných subjektov, ktoré sú povinné bojovať proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

4.7.2 EHSV je presvedčený, že je potrebné mať k dispozícii výkladové odporúčania a normy, ktoré budú zosúladiené na úrovni EÚ v záujme toho, aby sa v členských štátoch zabezpečilo jednotnejšie uplatňovanie pravidiel v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

4.8 Administratívne sankcie

4.8.1 V návrhoch sa stanovuje vypracovanie zoznamu administratívnych sankcií v nadväznosti na oznámenie Komisie

z 8. decembra 2010 s názvom „Posilňovanie sankčných režimov v odvetví finančných služieb“, ku ktorému EHSV vypracoval stanovisko ⁽⁶⁾ a ktoré je obsiahnuté aj v ostatných nedávnych návrhoch Komisie ⁽⁷⁾.

4.8.2 EHSV povzbudzuje európsku harmonizáciu sankcií uplatňovaných vo finančnom sektore. Zároveň však musí konštatovať, že potlačanie trestnej činnosti túto činnosť neobmedzuje. Preto je veľmi dôležité, aby predchádzanie trestnej činnosti bolo čo najúčinnejšie a aby profesijným subjektom, ktoré si neplnia svoje povinnosti týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, boli uložené sankcie, ktoré sú odrádzajúce a primerané čiastkam zodpovedajúcim hodnote praných peňazí.

4.8.3 EHSV si kladie otázku najmä v súvislosti s čisto „administratívnym“ charakterom plánovaných sankcií a obáva sa prípadného spochybnenia prísnosti navrhovaných administratívnych sankcií so zreteľom na hierarchiu právnych noriem a proporionalitu sankcií v oblasti trestného práva. Ak majú mať plánované administratívne sankcie skutočne odrádzajúci charakter a sledovať cieľ európskej harmonizácie, nie je možné, aby plánované trestné sankcie za trestný čin prania špinavých peňazí boli v jednotlivých krajinách odlišné. EHSV vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili jednotné a správne uplatňovanie administratívnych sankcií uložených profesijným subjektom za neplnenie svojich povinností v oblasti boja proti špinavým peniazom a financovaniu terorizmu a sankcií za trestný čin prania špinavých peňazí.

4.8.4 EHSV sa obáva toho, aby sa nespochybnil súlad systému administratívnych sankcií s článkami 6 a 7 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv, pretože existuje riziko, že niektoré administratívne sankcie by sa mohli rekvalifikovať na „trestné“ sankcie, o ktorých môže rozhodovať len nezávislý súd v nadväznosti na spravodlivý súdny proces, pričom príslušné administratívne orgány tieto podmienky nespĺňajú. EHSV vyzýva Komisiu, aby našla primerané právne riešenie a aby sa uistila, že systém navrhovaných sankcií sa nebude môcť v žiadnom prípade spochybniť.

4.8.5 EHSV zastáva názor, že návrh zaviesť súbor minimálnych pravidiel založených na zásadách uplatňovania administratívnych opatrení a sankcií predstavuje prístup, ktorý reakciu EÚ celkovo posilňuje.

5. Konkrétne pripomienky

5.1 EHSV odporúča rozšíriť definíciu financovania terorizmu, ktorá sa uvádza v článku 1 ods. 4 návrhu smernice tak, aby sa týkala „akýchkoľvek iných činov“ odlišných od uvedených trestných činov v súlade so znením odporúčania 5 FATF.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES C 248, 25.8.2011, s. 108.

⁽⁷⁾ COM(2011) 651 final, COM(2011) 656 final, COM(2011) 683 final.

5.2 EHSV zdôrazňuje, že v prílohách návrhu smernice sa uvádza zoznam rizikových faktorov a prvkov, ktoré si profesijné subjekty musia overiť v rámci svojich povinností týkajúcich sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. EHSV sa domnieva, že zoznamy uvedené v prílohách nie sú úplné a príslušní aktéri by na základe založenom na riziku mali zohľadniť aj iné faktory, ktoré sú v úzkej spojitosti s členskými štátmi, a odlišné podmienky, v rámci ktorých realizujú transakcie.

5.3 EHSV sa domnieva, že kľúčom k vyriešeniu problému pirátstva je vysledovanie príslušných finančných tokov a rýznych zásahov proti nim. V EÚ by sa mal zostaviť čierny zoznam finančných inštitúcií zapojených do prania peňazí pochádzajúcich z pirátskej činnosti. Svetová banka, Interpol a Europol môžu pomôcť v snahách o vysledovanie výkupného, ktoré by sa malo vysledovať a zhabať, aby tak pirátstvo nebolo už viac atraktívnou činnosťou ⁽⁸⁾.

V Bruseli 23. mája 2013

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Henri MALOSSE

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 76, 14.3.2013, s. 15.